

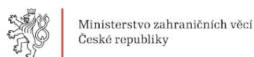
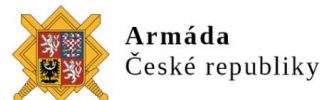
EuropaSecura 2020 – písemná část krajského kola

Témata bezpečnostních analýz

Tipy, na co se v tématu bezpečnostní analýzy zaměřit:

- Zájmy a postavení států zapojených do konfliktu – kdo jsou soupeřící státy, jaké velmoci zasahující do konfliktu a jaké jsou jejich hlavní zájmy?
- Role EU a případné zapojení NATO – jak do konfliktu zasahuje EU a NATO? Jaký to má dopad na členské státy obou organizací? A co by měla Evropská unie, případně Severoatlantická aliance dělat jinak nebo lépe?
- Podmínky případného míru a největší překážky jeho dosažení
- Aktuální stav konfliktu a možný vliv pandemie COVID-19 na situaci a postup hlavních aktérů
- Možné scénáře řešení a výhled do budoucna s ohledem na současnou situaci ve světě
- Omezte historiografii konfliktu a soustřeďte se na aktuální problematiku, souvislosti, budoucí vývoj situace a doporučení pro EU a NATO.

Tipy, na co se zaměřit při psaní analýzy jsou návodné a mají Vám pomoci zorientovat se v daném konfliktu. Jejich kompletní zapojení do analýzy není vyžadováno, avšak je doporučeno se jim věnovat. Doporučujeme důsledně prostudovat dokument [Požadavky a struktura bezpečnostní analýzy](#), který Vám poskytne dobrý výchozí bod pro vytvoření vhodně zaměřené a strukturované práce.

Soutěž EuropaSecura je organizována Institutem pro evropskou politiku EUROPEUM ve spolupráci s Ministerstvem obrany, Armádou České republiky, Zastoupením Evropské komise v ČR a sítí Eurocenter Úřadu vlády, s podporou Ministerstva zahraničních věcí České republiky a Hanns-Seidel-Stiftung.

1. Ruský vliv v Evropě

Zamrzlý konflikt na východní Ukrajině a vyhrocení vztahů s Ruskou federací má jak pro Českou republiku, tak pro celou Evropu významné důsledky. Bezpečnostní situace eskalovala poté, co byla připravena a následně odmítnuta Asociační dohoda s Ukrajinou. Následné masové nepokoje (tzv. Euromajdan) přerostly v ozbrojený konflikt na východní Ukrajině a anexi Krymu ruským prezidentem Vladimírem Putinem. Evropská unie v návaznosti na připojení Krymu a destabilizaci Ukrajiny uvalila ekonomické sankce na Rusko. Uvalené sankce jsou pravidelně obnovovány a v březnu 2020 bylo rozhodnuto o jejich dalším prodloužení. Přestože sankce byly schváleny všemi členskými státy EU, ne všechny vlády a vrcholní představitelé členských zemí EU zastávají vůči Rusku jednotnou pozici. S ohledem na pozici Ruské federace a jejích kroků se mobilizovaly síly NATO, které se účastní vojenských cvičení v Pobaltských státech přímo sousedících s Ruskem. Severoatlantická aliance zároveň reflektuje nové nástroje pro vedení války – především kybernetické útoky.

Klasický vojenský konflikt se proměnil a Rusko použilo/používá nástroje hybridní války, mezi něž lze řadit například propagandu, kybernetické útoky, nepřiznanou podporu a účast ruských jednotek nebo ekonomické zásahy. Některé z těchto postupů se dokonce objevují i jinde v Evropě a ve světě (ovlivňování voleb, podpora a vyvolávání protestů, aktivita ruských agentů, kybernetické útoky, šíření dezinformací apod.). Kybernetická bezpečnost, boj proti dezinformacím a mediální gramotnost se tak staly zásadními tématy, jak pro Evropskou unii, tak pro NATO.

Jaké kroky by měla EU podniknout vůči Rusku a novým „hybridním“ hrozbám? Jsou sankce efektivním nástrojem proti destabilizaci Ukrajiny a anexi Krymu a jaké další nástroje by měly či mohly být uplatněny? Jakou roli hraje propaganda všech aktérů v daném konfliktu a jaké jsou cíle aktérů? Jak se mohou členské státy EU anebo NATO bránit proti prvkům hybridní války? Jak by měly vypadat vztahy EU a Ruska? Jaký předpokládáte vývoj rusko-ukrajinského konfliktu a jakým způsobem k situaci mají přistoupit členské státy EU?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Velice krátký popis příčin vyvolání konfliktu a jeho vývoj (odmítnutí asociační dohody, Euromajdan, anexe Krymu) – max. však 1 strana (1800 znaků vč. mezer)
- Průběh hybridní války – způsoby použití nástrojů hybridní války s důrazem na dezinformace a možná obrana proti nim
- Vliv Ruska v České republice a zbytku EU
- Dostupné nástroje Evropské unie a NATO pro řešení konfliktu a jejich pozice vůči Rusku
- Hlavní zájmy zúčastněných stran a způsoby, jakými jich lze docílit
- Aktuální stav konfliktu a možný vliv pandemie COVID-19 na situaci a na přístup aktérů
- Možnosti vývoje situace a prostor pro zapojení EU a případně NATO
- Omezte historiografii konfliktu (vývoj den po dni) a soustřeďte se na aktuální problematiku, souvislosti a predikci budoucího vývoje spolu s doporučeními pro Evropskou unii a případně NATO.

2. Írán

Íránská islámská republika v čele s duchovním vůdcem ajatolláhem Chameneím a prezidentem Hasanem Ruháním je v posledních letech velmi viditelným aktérem na poli mezinárodní politiky. Írán je díky strategické poloze a nerostnému bohatství důležitým hráčem nejen v regionu Blízkého východu, ale i v širším prostředí mezinárodních vztahů. (Tady ti asi uteklo slovo) Zásadní je pro Írán především strategický přístup k Perskému zálivu a ropným polím. Aby Írán upevnil svou pozici a neohrozil své zájmy v regionu, zapojil se do syrského konfliktu a podpořil režim syrského prezidenta Asada. V rámci syrského konfliktu Írán finančně a materiálně podporuje fungování Hizballáhu, který taktéž stojí na straně syrského asadovského režimu a zároveň představuje opozici vůči státu Izrael, jenž se stal jedním z hlavních nepřátel Íránu. V posledních letech jsme byli svědky vyhrocení situace mezi oběma státy a možného otevření nového konfliktu.

Další neopomenutelnou rovinou je vztah Íránu s USA, ovlivňující i na evropské státy. Zdrojem konfliktů jsou jak historické souvislosti, tak současná problematika týkající se především jaderných zbraní a aktivit USA a Íránu na Blízkém východě. Americký prezident Barack Obama vyjednal v roce 2015 tzv. Íránskou jadernou dohodu (Joint Comprehensive Plan of Action), ke které se mimo Íránu a USA připojily i další světové mocnosti a Evropská unie. Tření mezi USA a Íránem však v poslední době eskalovalo poté, co Írán opakovaně porušoval podmínky dohody o jaderných zbraních a začal znovu rozvíjet svůj jaderný program. USA zároveň v roce 2018 pod vedením prezidenta Trumpa odstoupily od této Íránské jaderné dohody. Situace dále eskalovala i počátkem roku 2020, kdy byl při americkém útoku zabit přední iránský generál Kásim Sulejmání. Íránská armáda nedlouho poté sestřelila ukrajinské civilní letadlo se 76 pasažéry na palubě. Konflikt v současné době stále doutná a otázkou je, jak se tyto vztahy budou dále vyvíjet.

Jaké je pozice a zájem Íránu v Blízkovýchodním regionu? Jaký dopad mají kroky Íránu a USA na Evropskou unii? Jak ovlivní situaci na Blízkém východě a v Perském zálivu vztahy USA a Íránu? Jaké ohrožení by v budoucnosti znamenal iránský jaderný arzenál pro EU a státy NATO? Jak důležitá je pro Írán jeho geografická pozice a přístup k Perskému zálivu? Jaký předpokládáte vývoj vztahů USA a EU s Íránem a jakým způsobem k situaci má přistoupit Evropská unie a její členské státy?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Krátké a výstižné shrnutí historických a dalších souvislostí ovlivňujících současnou situaci – max 1 strana (1800 znaků vč. mezer)
- Představení a pochopení zájmů jednotlivých aktérů (Írán, USA a další)
- Vliv na členské státy EU a Unii jako celek – jaké jsou důsledky konfliktu pro členské státy
- Role Evropské unie a NATO v regionu
- Aktuální stav konfliktu a možný vliv pandemie COVID-19 na situaci a na přístup aktérů
- Možnosti vývoje situace v regionu a prostor pro zapojení EU a případně NATO
- Omezte historiografii konfliktu (vývoj den po dni) a soustřeďte se na aktuální problematiku, souvislosti a predikci budoucího vývoje spolu s doporučeními pro Evropskou unii a případně NATO.

3. Sýrie

V zemi již téměř dekádu probíhá občanská válka mezi vojenskými silami prezidenta Bašára Asada a povstaleckými skupinami, tzv. rebely, do které jsou však zapojeny i další strany. Obtížná humanitární situace vyhnala z domova miliony lidí, kteří hledají útočiště především v sousedních zemích – Libanonu, Turecku a Jordánsku, ale také v členských státech EU. Povaha konfliktu je značně nepřehledná a prolínají se zde zájmy hned několika aktérů. Na jedné straně stojí stále přetrvávající režim prezidenta Bašára Asada a proti němu skupina tzv. rebelů, kteří ale nejsou jednotnou skupinou, jenž by tvořila jasnou opozici. Situace se vyhrotila po vzestupu tzv. Islámského státu, který sice byl již prohlášen za poražený, ale očekává se, že se myšlenka radikálního islamismu přesune na jiné území, či může posílit jiná organizace.

Do konfliktu v Sýrii se zapojily i některé světové mocnosti, například Rusko, jehož vojenská podpora výrazně pomohla režimu Bašára Asada. USA a některé členské státy EU v průběhu konfliktu váhaly vyjádřit podporu některé ze skupin kvůli nepřehlednosti situace a povaze bojujících stran. USA se nakonec přidala na stranu Syrských demokratických sil a kurdských milic. Současná situace v Sýrii, je poznamenána také vpády Turecka do Sýrie s cílem potlačit kurdské jednotky, které Turecko označuje za teroristy. Konflikt v Sýrii má zásadní dopad na evropskou politiku. Migrace a její důsledky se staly pro EU novou výzvou a otevřely nová témata složitě výzvy v otázce evropské integrace.

Jak by na situaci v Sýrii měla reagovat Evropská unie a jaké by měla použít nástroje pro řešení konfliktu? Jakou roli hrají v tomto konfliktu regionální a světové mocnosti a jaké jsou jejich zájmy? Jaké řešení mají členské státy EU a NATO v případě Sýrie zmítané občanskou válkou? Jak řešit rozpor mezi členy NATO (především Turecko a USA) v případě, že každý stát zastává jinou pozici? Jaký předpokládáte vývoj v Sýrii a okolních státech a jakým způsobem k němu mají přistoupit členské státy EU?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Zájmy a motivy velkých zapojených aktérů (doporučujeme se zaměřit na pozici Asadova režimu, skupiny rebelů a roli kurdských milic a zapojení EU a velmocí – USA, Rusko, Turecko)
- Role EU a NATO v tomto konfliktu
- Možnosti vývoje situace v regionu a prostor pro zapojení EU a případně NATO
- Vliv na členské státy EU a Evropskou unii jako celek – jaké jsou důsledky konfliktu pro členské státy
- Aktuální stav konfliktu a možný vliv pandemie COVID-19 na situaci a na přístup aktérů
- Omezte historiografii konfliktu (vývoj den po dni) a soustřeďte se na aktuální problematiku, souvislosti a predikci budoucího vývoje spolu s doporučeními pro Evropskou unii a případně NATO.
- Poznámka: Postoj a aktivity Turecka v tomto konfliktu nejsou hlavním předmětem tohoto tématu, ale je možné je zmínit jako aktuální situaci a jednoho z aktérů. Turecko je však vymezeno jako jiné samostatné téma.

4. Turecko

Turecko ležící na pomezí Evropy a Asie se v novodobé historii stalo významným partnerem Evropské unie a dlouhodobě usilovalo o ekonomické a politické přiblížení se evropskému společenství. Zároveň je Turecko členem NATO a s jednou z největších aliančních armád hraje zásadní roli v otázce bezpečnosti Evropy, přístupu k surovinám a energetické bezpečnosti a kontroly přístupové cesty do Evropy. Avšak vztahy EU s regionální velmocí v oblasti nestabilního Blízkého východu po nástupu prezidenta Erdogana značně ochladly a spolu s konflikty v regionu se situace značně zkomplikovala. Turecko je dlouhodobě kritizováno za svůj přístup k lidským právům, zejména k právům žen a otázce kurdské menšiny. Turecko se také zapojilo do syrských bojů, které přerostly v regionální konflikt, kde si regionální velmoci vymezují své zájmy. Do neklidné situace se zapojily také přední světové mocnosti. USA podpořily Turecko jako svého spojence z NATO v boji proti regionálnímu rivalovi Íránu, naopak Rusko podpořilo syrský režim Bašara Asada a jeho spojence Írán.

Zásadní vliv na situaci v regionu a vztahy mezi mocnostmi má i turecký postoj ke Kurdům, jejichž ozbrojené jednotky Turecko označilo za teroristy, a tedy i hrozbu pro vnitrostátní stabilitu a bezpečnost. Nicméně Kurdové sehráli významnou roli při bojích proti tzv. Islámskému státu. USA se staly v boji proti IS spojenci Kurdů a některé státy EU a NATO, včetně České republiky, podpořily kurdské jednotky dodávkami zbraní, munice a výcvikem vojáků. Neupokojená situace Kurdů na začátku roku 2018 eskalovala po vyhnání několika tisíc Kurdů ze syrského Afrínu tureckou armádou a v současnosti probíhajícími roztržkami v Idlibu. Kurdové tak stojí ve středu neshody mezi samotnými členy NATO. V neposlední řadě také značně narůstá napětí na vnější hranici Evropské unie, ke které proudí přes Turecko migranti, jež dosud byli v rámci dohody Turecka a Evropské unie zadržováni na tureckém území. Evropská unie a její členské státy tak musí i tuto situaci velice naléhavě řešit.

Do jaké míry mohou spory ohledně Kurdů mezi USA a Tureckem ovlivnit vztahy mezi těmito zeměmi a fungování NATO? Jak se má EU postavit ke svému partnerovi v nestabilním regionu a jak lze na vztahy s Tureckem nyní nahlížet? Je reálné opět uvažovat o přístupu Turecka do EU? Za jakých podmínek by to bylo možné? Jakou roli hraje Turecko v syrském konfliktu? A jak by měla EU řešit naléhavou bezpečnostní výzvu na svojí vnější hranici a vypjatou situaci v regionu a jaký očekáváte vývoj?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Význam Turecka pro evropskou bezpečnost (kontrola migrace, energetika apod.)
- Pozice Kurdů v Turecku, jejich role během boje proti IS a postoj dalších mocností ke Kurdům
- Vztahy Evropské unie a USA s Tureckem a případný konflikt uvnitř NATO
- Aktuální stav konfliktu a možný vliv pandemie COVID-19 na situaci a na přístup aktérů
- Vliv na členské státy EU a Evropskou unii jako celek – jaké jsou pro ně důsledky konfliktu
- Omezte historiografii konfliktu a soustřeďte se na aktuální problematiku, souvislosti a predikci budoucího vývoje spolu s doporučeními pro EU a případně NATO.
- Poznámka: Samotný konflikt v Sýrii není hlavním předmětem tématu, ale je možné jej zmínit jako část problému ilustrující postoj Turecka v regionu. Sýrie je vymezena jako samostatné téma.

5. Izrael a Palestina

Izraelsko-palestinský konflikt je v současnosti jedním z nejdéle probíhajících konfliktů na světě. Jeho kořeny leží hluboko v historii, ale novodobý konflikt můžeme datovat vznikem Státu Izrael v roce 1948. Několik válek s okolními sousedy výrazně ovlivnilo život obyvatelstva v Izraeli i na Západním břehu Jordánu a v pásnu Gazy. Několikrát v nedávné historii směřoval konflikt k vyřešení a k podpisu dohody mezi zástupci Izraele a Palestinské samosprávy, například dohody z Osla či jednání v Camp Davidu v 90. letech a nedávný mírový kongres v Paříži, řešící neustále se rozšiřující židovské osady na palestinském území. Mírový proces však dosud vždy ztroskotal na nedodržování pravidel jednou či druhou stranou. V současné době Izrael podnikl kroky k vytvoření výlučně židovského státu a nárokuje si, za podpory USA, Jeruzalém jako hlavní město. Autonomní oblast Palestina je zase rozdělena na dvě území jejichž zástupci nezastávají jednotnou politickou pozici. Pásmo Gazy je ovládané již dekádu hnutím Hamás, jenž je v zásadním rozporu s hnutím Fatah, které ovládá Západní břeh Jordánu. Pro Evropskou unii je Izrael důležitým obchodním partnerem, na druhou stranu i Palestinská samospráva získává od EU každoročně množství finančních prostředků a je podporována některými evropskými politiky. Region se stal velice důležitým místem, kde se střetávají zájmy světových mocností, náboženství a okolních států a obyvatel.

Jaké nástroje využívá EU k řešení tohoto konfliktu a stabilizaci situace? Jsou tyto kroky dostačující nebo je zde prostor pro větší aktivitu? Měla by EU mít nějaké požadavky na jednu či druhou znesvářenou stranu? Jak mohou mezinárodní organizace či jednotlivé evropské státy přispět k míru mezi Izraelci a Palestinci? A za jakých podmínek by mohl mír na tomto území nastat? Jaký předpokládáte vývoj v Izraelsko-palestinské otázce a jakým způsobem k ní mají přistoupit členské státy EU?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Zájmy a postavení obou celků a jejich mezinárodní podpora
- Role EU a dalších institucí či států jako mediátora
- Nutné podmínky případného míru a největší překážky
- Aktuální stav konfliktu a možný vliv pandemie COVID-19 na situaci a na přístup aktérů
- Možné scénáře řešení – jednostátní, či dvoustátní řešení, případně další
- Vnitrostátní politika a situace v Izraeli – nová ústava, opakující se volby do Izraelského Knesetu, neustávající útoky obou aktérů apod.
- Omezte historiografii situace (popis jednotlivých konfliktů a mírových jednání z 90. let) a soustřeďte se na aktuální problematiku, souvislosti a predikci budoucího vývoje spolu s doporučeními pro Evropskou unii.